

SVEČENIKOV

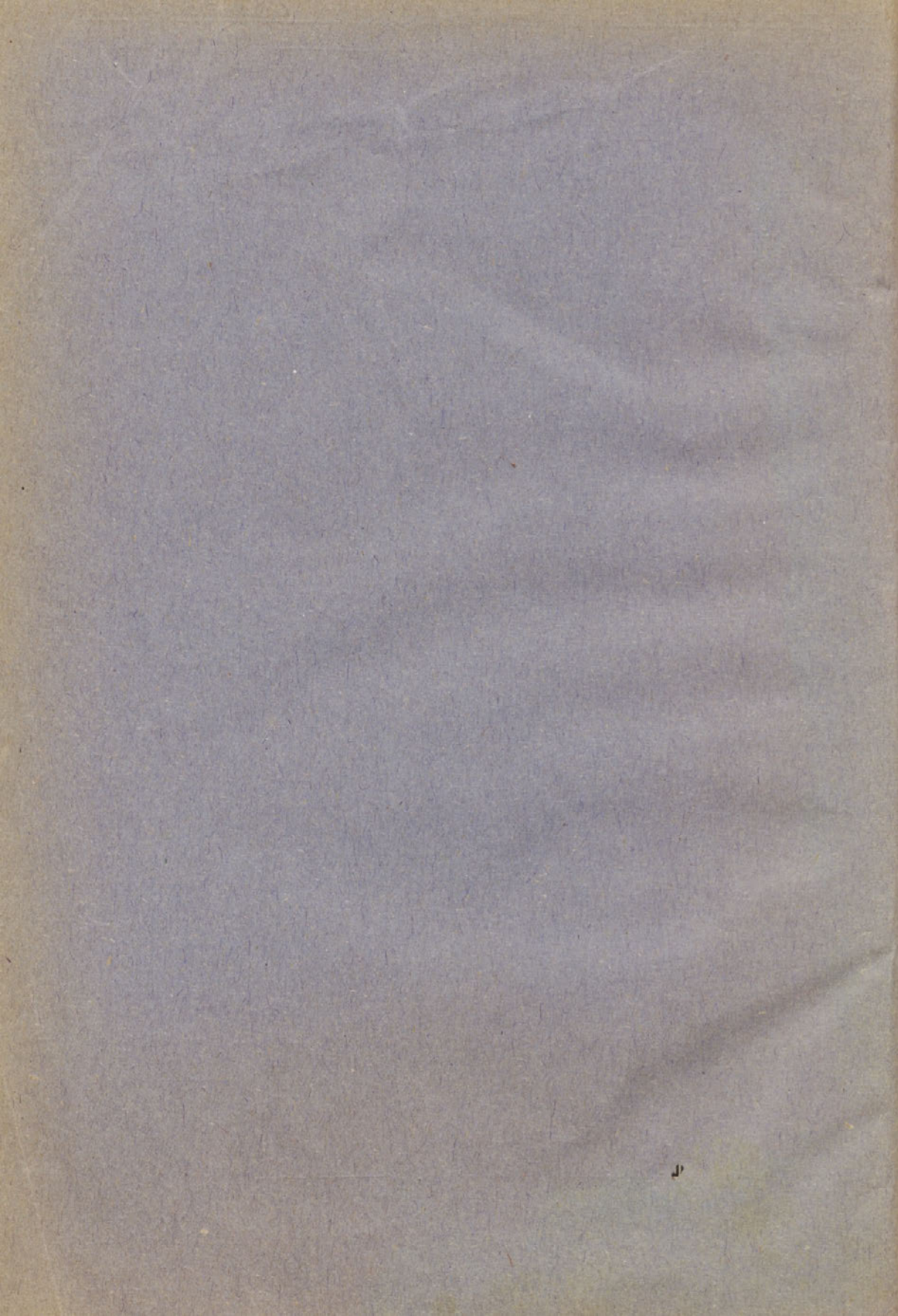
ZBORNIK

SVET. PAVLA

FEBRUAR

GORICA 1928

ŠTEV. 2

Z B O R N I K

SVEČENIKOV SVETEGA PAVLA

Ordo ducit ad Deum.

(Poročal na zajedniški konferenci v Biljah 26. jan. 1918 dr. Ant. Zdešar.)

Izražena mi je bila misel, da bi Vam govoril to pot o redu, ki naj se ga duhovnik drži v vsem svojem življenju in delovanju. Predmet se mi je zdel plodovit in lep; tu nekaj misli o njem!

Kaj je red? Red prepostavlja inteligentno bitje, ki se zaveda smotra in ki svobodno voli sredstva v dosego tega smotra. Red je razpovrstitev stvari točno po njih svojih odnosih do smotra. — Bog, neskončna inteligenca, je ustvaril vse stvari v mikro in makrokozmu v najzvrnejšem redu, tako da se iz tega reda v stvareh logično in dosledno dá dokazati celo božja eksistenca (teleološki dokaz), bivanje neskončne inteligence, ki je vsem živim in neživim bitjem tako izrazito vtisnila smotrenost, da jo je nemogoče prezreti. Zlasti pa je Bog določil razumnemu bitju naravni in nadnaravni red, po katerem naj bi to bitje uravnalo svoje življenje ter bilo tako v slavo in čast svojemu Stvarniku in vladarju.

Stvari božje smo in zato smo vezani na ta red, a kot razumna bitja s svobodno voljo se moramo tega reda tudi sami radovoljno držati. Najprej red gledé Boga samega, ki je naš početnik, naš kralj in zadnji smoter. Pred vsem moramo ravno Njega spoznati, potem pa ga moliti, zahvaljevati, prositi in mu zadoštovati za grehe, čez vse pa ga ljubiti kot neskončno popolno Bitje. — Red moramo napraviti v naših odnosih do bližnjega. Ta red nam predpisuje krepost pravičnosti ter ga nam zapoveduje do svoje ljubezen do bližnjega. — Reda se moramo držati napram stvarem okoli nas: služiti, pomagati nam morajo, ne smejo pa vladati nad nami. — Red moramo upostaviti sami v sebi: telesnost z

vsemi zmožnostmi mora služiti duhu, duh pa v vsem Bogu. Ustrahovati moraš mo strasti, ki so pravi »spiritus procellarum« v nas, ter jih podvreči vodstvu duha.

A nismo samo razumna živa bitja, ne samo kristjani, smo tudi duhovniki s svojimi posebnimi stanovskimi dolžnostmi. Tudi v svojem malem svetu, ki nas obdaja moramo upostaviti red: v odnosih do predstojnikov, v uradu, v stanovanju, v uporabi časa, ki ga nam daje Bog, v cerkvi v zakristiji, na vsakem torišču našega delovanja sploh. In da se tu ne bomo izgovarjali, češ, red in snaga — to sta ženski čednosti, ali pa s krilaticami n. pr.: »Grosse Geister schreiben schlecht« ali: »Es sieht aus wie in einer Redakteurstube«, moram takoj omeniti, da je v redu mnogo etičnih vrednot.

a) Ljudje smo »et nihil humani a me alienum esse puto.« Nagnjeni smo h komodnosti, površnosti, netočnosti, recimo kar po rovtarsko: k lenobi in to že izza Adama in Eve. Vprav z redom pa premagujemo naprej in naprej to neredno komodnost naše narave. Pisatelji, ki pišejo o vzgoji volje, zelo poudarjajo red, češ, da se z njim krepí naša volja. Če torej red ne bi bil za nič dregega, kakor da je nekaka »Willensgymnastik«, pa se ga že tako radi držimo.

b) Red je delo inteligentnega duha, ki razvrščuje vse k določenemu smotru. Čim bolj pazimo na red, tem bolj se udejstvuje naš razum, posebno pa rastemo v tisti umski kreposti, ki se ji pravi prudentia, sv. previdnost. Redni človek je že nekako vaje, da ni zaletel in da pri vsakem poslu trezno in mirno preračuna, s katerimi najprimernejšimi sredstvi se bo dalo to in ono doseči. Prudentia pa je »auriga virtutum«, njih duša, in kako potrebna nam je »prudentia pastoralis«!

c) Redoljubnost nas dela značajne in odločne. Redoljuben človek se takoj loti posla, ki je hic et nunc najnujnejši, četudi je delo sitno in zoprno. Če se pa spravljamo h kakemu delu kakor bolnik s peči ter ga odlašamo in odlašamo, pa ne bomo zlepa pripomogli duhu do nadvlade nad stvarjo; ostali bomo slabotni cincarji.

č) Redoljubnost nas dela vesele. Odloženemu delu, pravi pregovor, rastejo rogovi, ki nas vedno bodejo ob spominu na neljubo delo, ki nas čaka. Tudi se bomo vse veseleje lotili dela, če bomo imeli vse okoli sebe v snagi ter bo vse na svojem mestu.

d) Naš Zveličar bi tudi nam včasih lahko zaklical: »Sollicilus es et turbaris erga plurima«, samo v drugem smislu kakor Marti. Je tudi zaposlena lenoba. Včasih delamo, delamo, a največ in najrajši to, kar nam je po godu, dočim odpiramo in odlagamo nujna dela. Tu velja pravilo: najprej to, kar je nujno, potem, kar je koristno, in še le potem to, kar je prijetno in zabavno.

e) Red nam pri delu tudi pomaga, da se nam bo hitreje odsedalo. Koliko časa izgubimo včasih, ko iščemo kake zalozene stvari! Jezimo se, ker nam ta »presneta« stvar tako nagaja, in jezé se na nas drugi, ki jim vsled svojega nereda ne moremo tako hitro ustreči. Izguba časa!

f) Red nam jamči uspehe. Pomorski junak in zmagovalec Nelson je rekel nekoč, ko so ga vprašali, kako si je mogel priboriti toliko zmag: »Gospoda moja, vedno sem bil četrt ure pred, ko se je začelo, v vseh podrobnostih in z vsem pripravljeno.«

g) Red, zlasti v cerkvi, v zakristiji in sploh pri vsem našem pastirovanju, je ljudem v spodbudo. Začnimo službo božjo točno ob napovedani uri. Beseda: »moram še počakati, da se jih bo več nabralo« ni za nič. Netočni bodo še naprej netočno prihajali, a polagoma tudi točni, češ, saj se pri nas nikoli ne vé, kdaj se začne. Prti in robci na altarju naj bodo snažni, nič strgani, robec za ablutio digitorum po sv. obhajilu extra missam lepo

zravnar in zložen, ne pomečkan. Svečniki in sveče na altariu naj stojé v brehibni vrsti kot četa strumnih vojakov in ne kakor kaka posvečena »meščanska garda«. Strgane in natrgane stvari n. pr. čipke, trakove pri mašni obleki, pri mašnem perilu, v misalu vzeti takoj v popravo! Misale naj bo čeden, ne z voskom pokapan ali strgan. Na svečnikih, kadilnici, čolničku, aspergilu, medenih kljukah itd. ne trpi »zelenega volka«; sidol ni drag. Ali so »umetne« cvetlice, zlasti če vse obledele, prašne in take, kakor da bi jih bila toča pobila, res poseben kras za pred Tistega, ki je samo življenje in ki je po naši solnčni Goriški ustvaril toliko cvetja in zelenja? Vsaka stvar naj bo na svojem določenem mestu. Hrani vse dobro v primernih omrah itd. Red, voda in šivanka! Kjer ni teh se stvari lahko kvarijo. Nered je včasih precej draga stvar.

O ministrantih v neki stolnici — ne goriški — pravijo, da je v treh letih svoje službe vsak zrel za vislice. Med sv. mašo in pridigo naj bodo pred altarjem v cerkvi in ne smejo po zakristiji alotria uganjati, se smejeti, govoriti, izven zakristije postajati, letati itd. Navadi jih, da svoji latinščini ne bodo kosti lomili, marveč da jo bodo točno in razločno izgovarjali.

Cerkovnik naj ima oči za red in snago, da bo videl prah, z voskom pokapane svečnike, »zelenega volka«, vsako natrgano ali nalomljeno stvar. Tudi on naj poslušá besedo božjo in naj bo »pobožno pri sv. maši«. Zahtevaj od njega točno natančnost pri zvonjenju.

V zakristijo ne puščaj — kjer količkaj mogoče! — ljudi, ki nimajo s službo pred altarjem nič opraviti; so samo za nepotie. Zelo lepo bi bilo, če bi se v zakristiji govorilo samo submissa voce — radi bližnje bližine Najsvetejšega.

Stanovanje. Kot kuriozum citiram besede — menda! — sv. Ignacija: »Če hočem vedeti, ali je v kakih redovni hiši disciplina, mi je treba samo pri porti poslušniti, ali vlada v hiši tihota, in pogledati ali — loca secreta snažna.« Citiram

samo kot kuriozum, ki velja za samostane.

Računi. Včasih se sliši o kakem umrlem duhovniku, kako so našli po njegovi smrti vse knjige, račune, intencije itd. v najlepšem redu. Včasih pa tudi, da je bilo treba po tem ali onem še dolge mesece vse te reči urejevati. Posnemajmo prve!

Predstoiniki. Ratio in fides zahtevata zanje spoštovanje v srcu, besedi in vedenju. Tudi pokorščino. Tako je red, ki ga je zapovedal sam Bog. Prešerna kritika, zlasti glasna in posebno še coram laicis, je proti temu redu.

Čas. Sv. Alfonz se je z zaobljubo zavezal, da ga po nepotrebem niti trohice ne bo izgubil. Pojdi zgodaj k počitku. Za meditacijo drugi dan — vstajaj točno ob določeni uri! — in za sv. mašo je treba cele, ne pa ubite glave. Saj je včasih še s celo težko. Duhovno branje, obisk Najsvetejšega, rožni venec, zlasti pa brevir — so gospodje, ki z zadoščanjem lahko pravijo, da anticipacije vse življenje niso nikdar zamudili! — naj imajo spretno izbran določen čas. Seveda zopet: ne bodi pedanten suženj tega reda: kadar te kliče Bog kam drugam, pojdi: a če le količkaj mogoče, ne opuščaj popolnoma imenovanih vaj.

Čitamo o čudesih mikrokozma. Globoke plasti naših gora so včasih zgrajene iz mikroskopično majhnih »polževih«
lupinic. Vegetativno življenje ima svoje počelo v mikroskopično majhnih celicah. Rastlinam dovajajo življenjske sokove najfinejše koreninice. Tudi red je na videz malenkostna stvar, pa sega lahko globoko v naše нравno življenje ter nam učinkovito pomaga pri zmagovanju duha nad živaljo, ki je v nas, tako da je povsem upravičen izrek sv. Ignacija: ordo ducit ad Deum.

»Ko storite vse, kar vam je bilo zapovedano, recite: Nekoristni hlapci smo; storili smo, kar smo bili dolžni storiti.«

Lk. 17, 10—11.

Mons. Mihael Arko:

Spomini iz pastirstva.

(Nadaljevanje.)

Dunajčan je bil ves vesel, da mu glavno mesto tako pohvalim, in sedaj je tudi on povedal, kako je ponosen nanje. Pod kolenom ima prestreljeno nogo, ako se ne zaceli, mu dajo proteze in zopet bo lahko hodil, celo po stopnicah, samo deldajaja hopsa ne bo. — »Ah kaj meni za ples, le zdravjel!« Dobil je nekaj cigaret, nato sem šel naprej k tovarišu.

»Bin ein Reichsdeutscher« se oglasi, ko pristopim k njemu.

»Was für einen Wunsch haben Sie jetzt?«

»Heute gesund zu sein, morgen zu meiner Compagnie zurück.

Kazal je prusko vojaško disciplino, je li v srcu tako mislil, nisem preiskoval.

»Pane Čechove!« vprašam tretjega

»Ano.« Pa sva mluvila nekaj časa in treba naprej.

Pridem do postelje, na kateri je ležal širokopleč Dalmatinec. Vsa postelja ga je bila polna, nehote sem mislil: naj bi bil jaz vsemogočen, ohranil bi tebe orzjaka za na sodnji dan popoldne, da bi pomagal svet podirati.

»Što radiš, brate?« — »Lježim.« —

»Si hudo ranjen?« — Privzdigne desno ramo, da zdrsne odeja, roka odrezana. Še levo ramo vzdigne in tudi tu ni roke. Težko je stati pri takem prizoru, ne kazati prestrašenja. Nehote misliš: ozdravel boš, a kak revež, celo življenje brez rok. — Pa treba zadušiti take občutke, siromak ne sme vedeti, da ga milujem. S tem bi še bolj otožen postal, treba ga razvedriti.

»Pušiš li, brate?« — »Pušim.« — »Imaš li duhana?« — »Nema.« »Imaš li vatra?« — »Nema.« — »A usta pa imaš?« — »Boga mi, usta pa!« — Sada čuj! Ja ti dam cigareto — mu jo stlačim v usta — još vatra — mu prižgem. Ko upihnem žveplenko in vržem stran, je njegova glava že vsa v dimu, in oči se mu iskre. — No, sada puši kao turški sultan. Mu dam nekaj cigaret in hvaležno me spremlja z očmi, ko grem k drugemu.

Lahko ranjene ali one, ki so pri nas za silo okrevale, so poslali naprej, one, ki niso bili za transport, so pa po narodnosti ločili ter jih dejali skupaj v eno sobo. Tudi te je bilo treba obiskati, najbolj otožni so bili Poljaki in Rusini. Ležal je na postelji obrnjen v zid, ali sedel pa gledal v tla, nič se jim ni ljubilo govoriti med seboj.

Treba z vsakim drugače ravnati.

Ko sem k Poljakom sobo odprl, sem začel že med vratmi peti: Jezce Polska ni zginola... pa so oživali: »Ne, ne, Poljska ne propade, mi umremo, a Poljska ostane.« Pa smo lahko malo pokramljali. Še bolj otožni so bili Rusini. Poznali smo jih že prej, ko je en bataljon prišel na oddih v Idrijo. Tih in miren narod so, nekako boječi, a silno mehkega srca in zelo pobožni. Ko se je stotnija vračala od vaj, so peli svojo »Čunorilo (njiva) razorano«. Peli so vsi, pa tudi vsi imeli solze v očeh. Preden so šli spat, so prišli v cerkev molit. Mož je pokleknil sredi cerkve, poljubil tla, se prekrižal, razprostrl roke in bil zamaknjen v veliki altar. Ni se ganil ne na desno ne na levo, ne spregovoril s tovarišem, ki je poleg njega klečal. Ko je čez dolgo končal, je zopet poljubil tla, vstal, ter mirno odšel k počitku. Njih jezik med vsemi slovanskimi najbolj sliči našemu. Smo bolj počasi govorili, posebno zadnje zloge jasno zgovarjali, pa smo se razumeli.

Sedaj so bili v svoji sobi kot ranjenci. Niso govorili, ne peli temveč otožno ždeli v tla ali zid.

»Ne bodi tako žalosten, saj bodeš kmalu videl svojo njivo razorano.« — In obraz se mu je razjasnil, me veselo pogledal in zaupno vprašal: Al da budem? — Odleglo jim je, da smo lahko govorili o navadnih stvareh.

Tako smo se počasi eden drugega privadili. Če me ni bilo kak dan na obisk, so že vprašali, ali sem na nje pozabil. Ko sem jim povedal, da so ranjenci nastanjeni v 5 poslopjih in me včasih še stanovska opravila zadržujejo, so vsi hvaležno rekli: Imate veliko posla z nami, Bog vam povrni.

Bilo je na vseh svetnikov dan 1917. Na potu k popoldanski službi mi priteče nasproti sanitetni vojak ter me pozove, naj grem takoj v bolnico v drugo nadstropje, tam na številki 18 me želi neki nemški vojak. Ravno je prihajal naš vojni kurat; povem mu, kaj želi vojak in ker on tudi nemško zna, naj ga on obišče, da jaz ne bom mudil javne božje službe. Se zgodi. A za par minut me zopet pokličejo, češ bolni vojak želi mene.

Naročim sobratom, naj brez mene opravljajo, vrnil se bom brž v cerkev. Pridem k bolniku, znanemu Dunajčanu, in ga vprašam, kaj da želi. — »Rad bi prestopil k vaši veri, čutim, da bom kmalo umrl, in umrl bi rad kot katoličan.« — »Katere vere pa ste?« — »Sem protestant« — »Kaj vas je pa do tega koraka pripravilo?« — »Gledal sem Vas, ko ste previdavali tovariše vaše vere. Če ni bilo drugače, ste kar pokleknili na tla, ali se na pol vlegli, pa tam je bilo včasih nesnažno. Duhovniki drugih ver česa takega niso bili zmožni. Zato je bil tudi uspeh pri njih drugačen kakor pri Vas. Tudi jaz bi rad dobil oni notranji mir, katerega sem opazil pri bolnikih, ki ste jih vi prevideli, zavidal sem jih za ono blaženost, ki se jim je tako kazala na obrazu, ono vdanost in potrpljenje, s katerim so prenašali svoje bolečine.«

»Pa veste li, kako se naša vera od vaše razločuje?«

»V obrtni šoli sem sedel poleg tovariša katoličana. Zelo rada sva se imela, radi njega sem včasih ostal pri katoliškem verouku, nekaj znam, drugo mi boste pa Vi povedali.«

Pokličem vojnega kurata, naj ga pouči in sprejme v katoliško cerkev, kajti jaz moram v tem času pisati protokole, katere mi boste dva podčastnika podpisala kot prič, da je ta vojak popolnoma iz proste volje, od nobene strani kako siljen prosil za sprejem v našo cerkev. Meitem ko sem jaz te oskrbel, ga je g. kurat poučil in sprejel.

Dne 1. in 2. novembra je duhoven v pastirstvu zelo zaposlen, tudi jaz sem zamogel še le na vernih duš dan bolnike

zopet obiskati. Ob 1/2 popoldne se napotim naravnost h konvertitu. Začudim se, ko najdem njegovo posteljo prazno. Vprašam strežaja: »Kam ste pa prenesli tega bolnika?« — »Sedaj ob 3 bo pokopan, po noči je umrl, ne da bi bili opazili kedaj.«

Kost pod kolenom je bila prestreljena najbrž z zastrupljeno kroglo in zdravnik mu niso pravočasno odrezali noge, zato se je zastrupljenje razširilo. Bolnik je že čutil, saj je pravil, da bo kmalu umrl, na zunaj se mu ni poznalo, tudi mu ni noben veriel.

Dne 7. novembra 1917. so spraznili bolnice, zdravniški so odšli in službujoče osebje so odpustili.

Minulo je od takrat že 10 let. V tistem času sem najbolj spoznal, kaj je katoliški duhoven in hvalil sem Boga, da me je v ta stan poklical.

V vojni je delo katoliških duhovnov prestalo ognjevitost preskušnjo. Zahvalimo Boga, da je trdno stalo sredi viharja in da je milijonom ljudi v najhujšem trpljenju pokazalo, kaj je človeštvu pravi katoliški duhoven. Časi se menjajo, dogodki se brzo vrstijo. Bog sam ve, kaj bomo sobratje še doživeli. Pa naj pride karkoli, to velja: čim hujša bo sila, tem bolj brza in požrtvovalna bo do moč katoliškega duhovna, tembolj živo bo njegovo delo za Boga.

O tistem sešitem humeralu.

Odkar sem se postaral, sem najraje doma, vendar me je oni dan zaneslo v I. Kar sem tam videl in slišal, hočem na kratko povedati bravcem našega Zbornika.

Ko sem se v I. pripravljaj za sv. mašo, je poiskal cerkovnik opran humeral in ga raztegnil po mizi. Ko sem hotel humeral ogrniti, pristopi do mači duhovnik, vzame pripravljene humeral in pokaže cerkovniku predal, kjer je bilo dosti drugih humeralov, naj mi dá enega od tam. Gospodova roka je bila nagla, vendar moje oči so bile že zapazile skozi sredo razgrnjene humerala šiv in rob. Domislil sem si: tasle je pa prav tisti iz dveh sešiti humeral, o katerem je bilo brati v

junjskem in julijskem Zborniku I. 1827. Če bi ne bilo pred sv. mašo, bi bil to misel najbrže tudi izrekel.

Pred sv. mašo v sakristiji sem molčal, potem v farovžu pri kavi sem pa izpregovoril: Ti, humeral, katerega mi je ponudil cerkovnik, mora biti prav tisti, o katerem smo brali v Zborniku. — Gostitelj je pomolčal, a zdelo se mu je menda, da se je v očeh in na licih že izdal, da je torej najboljši, če se še z besedo izpove. Rekel je: Če me ne boš izdal, Ti povem, da je res.

Tebe seveda ne izdam, da pa ne bi povedal, da sem nekje, recimo v I., videl tisti sešiti humeral, ne smeš zahtevati... Ugibali smo takrat, ko smo brali, kedo bi bil tisti K. Dolžili smo enega in drugega. Pa kako, da si se podpisal s K? Saj si krščen na ime, ki se ne začne s K.

Jaz se nisem nič podpisal, tisti K. je pristavil urednik. Ne vem zakaj, a urednik je suveren.

Povej mi, ali si že zmolil spokorne psalme za tiste, ki se bodo martrali s Tvojimi humeralskimi dvomi?

Ne še. Pelen mi je dvome nekaj reševal, pa premalo rešil, vrhutega še nekatere netočnosti zagrešil. Zato sem počakal z molitvijo, da se morda še kedo oglasi. Na lastna ušesa sem parkrat slišal, da so se nekateri sobratje zajemali za one dvome.

Nato je moj gostitelj šel po obe številki Zbornika in mi pokazal Pelenove pomanjkljivosti v odgovoru. Takole je govoril: Pelen (ne vem, zakaj ni zapisal Pelin) je prav povedal pod št. 1. svojega odgovora: »Kar je nerabno, četudi ekskriirano, se mora sežgati, pepel pa položiti v sakrar.« Samo pepel se ne položi, ampak strese ali vrže. — Nadaljevanje: »Podšive humerala bi tudi jaz dal cerkovniku, naj bi kaj brisal,« je pa ali nerazumljivo ali napačno. Kakošen podšiv ima humeral? Saj je vendar le iz enega kosa platna! Vidi se, da Pelen misli pod besedo humeral kak drug parament, tak, da ima podšiv. Kateri parament imenuje Pelen humeral, iz njegovega odgovora ne morem sklepati. Da Pelenov humeral ni pravi humeral, mi razven podšiva dokazujejo te-le besede: »Za humeral pa ni treba posebnih pravic« (namreč za benedikcijo), »ker: benedicta esse debent amictus...« Radoveden sem, kaj je Pelenu humeral, kaj amictus. Tebi pač ni treba praviti, da je humerale=amictus. Tudi veš, da je humeral oziroma amikt tisto mašno oblačilo, katero najprej denemo okoli vratu, ko se začnemo

opravljati za sv. mašo. Da mora biti humeral blagoslovljen, je razvidno iz Pelenovega iz Benetek prinesenega citata, čeprav z lastno besedo trdi, da humeral benedikcije ne potrebuje. — Na dvom 3a. je Pelen prav odgovoril, ampak mestu »Nov humeral ni blagoslovljen«, bi bil moral zapisati: Novi humeral, določno obliko pri pridevniku, ker ne mislimo na katerikoli humeral, ki je nov, ampak na tisti moj humeral, ki je postal nov iz dveh starih. — Na dvom 3b, če smem blagoslovljati paramente jaz, oklepajski gospod nunc, je pa Pelen najprej odgovoril: »Kar se tiče Vaše osebe, lahko dobite delegacijo, ako Vam oklepaji ne privoščijo pravice, blagosloviti paramente.« Potem pa pravi, da za humeral ni treba posebnih pravic, ker: benedicta esse debent amicitus..., o čemer sva že govorila. Če ni treba blagoslovljenja, čemu naj prosim delegacijo? In tisti »ako! G. Pelen naj bi bil rekel naravnost, da ali ne, ali imajo oklepajci pravico blagoslovljati paramente (NB brez delegacije), ali je nimajo. Tako sem pretehtal Pelenov odgovor, da je bil za 7 spokornih psalmov prelahk. Čakal sem boljšega odgovora, pa ga ni bilo. Čakal bom še.

Zakaj pa nisi Pelenu odgovoril?

Kaj bom odgovarjal, ko vendar sam čakam odgovora. Sicer sem mu pa hvaležen, da je odgovoril; za tisto, kar je prav povedal, še posebno.

Pogovor je prešel na druge stvari. Tista beseda »Čakal bom še« me je vzdignila, da »jaz tudi v strop, ki se poti in trudi... se vriniti želim.« Seveda ne mislim »orati ledine naše poezije,« ampak samo odgovoriti na dvome o humeralu.

(Dalje prihodnjič.)

Zapiski.

Načrti za altarne slike in kipe.

Komisarijat v Trevisu je voljan povzdigniti lepoto naših cerkva ter nam je obljubil poleg stranskih altarjev tudi altarne slike ozir. kipe. Ker so bile slike in kipi v naših cerkvah docela uničeni, potrudite se, da si naročite načrt dela pri kakem umetniku, ki mora biti pa domačin. — V zadnjem (dec.) »Zborniku« pa se nam priporoča akad. slikar in kipar Fran Goršè v Trstu. — Načrte je poslati na sledeči naslov: Commissione artistica presso la Regia Soprintendenza all'Arte Medioe-

vale e Moderna di Trieste. — Seveda je treba načrt najprej predložiti ordinarijatu v odobritev.

F. Š.

Književnost.

Srčni rubini

svete Male Terezije Deteta Jezusa. — M. Elizabeta O. S. Urs. — Odmevi njenih pesmi. Založil uršulinski samostan v Ljubljani.

Ko sem čital lepo knjižico, sem bil vedno bolj na jasnem, da bo mnogo plemenitih gojenk katoliških zavodov z veseljem in s hvaležnostjo seglo po tem toplem, duhovnoiskrenem berilu. Koliko slovenskih učiteljic in drugih izobraženk bo našlo v tej knjižici tolažbe, pouka, duha požrtvovalnosti! Naravnost primerna je knjižica za pogovore, ki jih ima duša ljubeča evharističnega Jezusa — z božjim Jetnikom v tabernaklu! Kako vzvišena misel: »povsod srečevati Jezusa in raje tolažiti ga, kot tolažbo sprejemati!« *Dr. I. Tul.*

Besede življenje.

Misli in molitve za fante. Zbral dr. Gregor Rožman. Založila Društvena nabavna zadruga Ljubljana 1927 str. 341. Vežan v pergamoid — platno z rdečo obvezo 22 Din; v perg. — usnje z zlato obvezo 30 Din.

Pogrešal se je doslej priročen molitvenik, ki bi bil pripraven za fante, ki želijo majhen molitvenik za v žep, a vsebuje naj vse, kar fantovska duša za pobožnost potrebuje. S tem molitvenikom se je hotelo fantom ustreči. Obseg molitvenika je tak, da ga vsakdo lahko vtakne v žep, vezava je okusna in trpežna. Vsebinska je razdeljena na dva dela. Prvi del prinaša misli, po katerih naj fant ureja vse svoje življenske odnose: do Boga, do Cerkve, družine, do soljudi in do sebe. Vse je na kratko, a jedrnato povedano. Drugi del vsebuje molitve. Zbrane so vse, ki jih fant v navadnem življenju rabi. Skrbno sestavljeno je izpraševanje vesti, ki naj olajša fantu dobro pripravo na sv. spoved, katera je za samovzgojo največjega pomena. Mašne molitve so povečini liturgične, ena je k božjemu Prijatelju v takem tonu, kakor bi se fant pogovarjal z Zveličarjem čisto po domače, pa vendar spoštljivo. Med pesmimi so dvojne mašne, povsem nove, primerne za skupno božjo službo fantovskih organizacij.

Izdajatelj: Zbor svečnikov sv. Pavla.
Oblastvom odgovarja: Stanko Stanič.
Tiska: Katoliška tiskarna v Gorici.

VERBUM DEI

HOMILETIČNA PRILOGA ZA MAREC

lv. Kovačič, župnik:

Venec postnih govorov.

»Tako niste mogli eno uro z menoj čuti? —
Čujte in molite, da ne padete v skušnjava.«

Mat. 26, 40.

I.

Tik pred začetkom 40-danskega posta se bere evangelij, v katerem govori Jezus tako-le: »Glejte, gremo gori v Jeruzalem, in dopolnilo se bo vse, kar je pisano po prerokih o Sinu človekovem. Izdan bo namreč nevernikom in zasramovan bo, bičan in zapljuvan; in potem ko ga bodo bičali, ga bodo umorili...«

Predragi v Gospodu! S temi besedami nam je Jezus dovolj razločno povedal, kaj želi, da mi premišljujemo v postnem času: — njegovo bridko trpljenje in smrt. Kaj nam bo pa to koristilo?

Sv. Elizabeta je bila zaročena nemškemu knezu Ludoviku. Neko nedeljo gre prekrasno opravljena z zlato krono na glavi v cerkev. Ko tam poklekne in povzdigne oči, zagleda na altarju podobo križanega Jezusa, ki nosi trnjevo krono. To jo tako presune, da vzame pri ti priči svojo dragoceno krono raz glavo. — To je pa zapazila njena prevzetna tašča in ozmerjala jo je ter opozorila, naj se vede tako, kakor se spodobi kraljevski hčeri. Sv. Elizabeta pa ji odvrne: »Ne morem več imeti na glavi zlate krone, če vidim svojega ljubega Izveličarja, da zavoljo mene nosi trnjevo krono.«

Premišljevanje trpljenja Kristusovega je najboljše zdravilo zoper napuh in ničemurnost; ona nam pa tudi vzbuja vest, da spoznamo svoj greh.

Pred 17 leti je neki hudobnež umoril in oropal hišnega gospodarja. Takoj je letel sum na dotičnika in sodnik ga je dal zapreti. Toda zločinec je tajil, trdovratno vse tajil. Kaj stori sodnik? Zapreže voz in se pelje z morilcem k hiši, v kateri se je izvršil umor. Tam pelje morilca v hišo. Ko zagleda ta v hiši mrtvega gospodarja z razklano glavo in po tleh vse polno krvi, začne se po celem telesu tresti, solze mu stopijo v oči in kot skesan grešnik padé na kolena in prizna svojo krivdo.

O, kristjan, tako popeljem jaz tebe danes pred križ; morebiti bo tudi tebe enkrat strah, morebiti te solze oblijejo, da spoznaš svoj greh!

O, ljubi Jezus, ker vse milosti tečejo s križa, razsvetli našo pamet, da bomo skrivnost tvojega trpljenja prav premišljevali, in ogrej naša srca s tisto ljubeznijo, ki je tebe pribila na križ!

O, žalostna Mati Marija, izprosi nam tisto sočutje, s katerim si ti premišljevala trpljenje svojega Sina v svojem neomadeževanem srcu!

* * *

I. V evangeliju sv. Mateja beremo: »Kadar so bili zahvalno pesem odpeli, so šli na Oljsko goro.« Tedaj jim reče Jezus: »Vi vsi se boste pohujšali nad menoj to noč, zakaj pisano je: Udari pastirja, in razkropile se bodo ovce. Peter mu je odgovoril in rekel: »In če bi se tudi vsi pohujšali nad teboj, jaz se ne bom

nikdar pohujšal, Jezus mu reče: Resnično, povem ti, da to noč, preden bo petelin dvakrat zapel, me boš ti trikrat zatajil. Peter mu reče: Če bi moral tudi s teboj umreti, te ne bom zatajil. Tako so tudi vsi učenci rekli.

Tedaj je prišel ž njimi na pristavo, ki se je imenovala Getzemane, in je rekel svojim učencem: »Sedite tukaj, da jaz tje grem in molim.« In je vzel s seboj Petra in Cebedejeva sina in je začel žalosten in otožen prihajati. Tedaj jim je rekel: »Moja duša je žalostna do smrti. Ostanite tukaj in čujte z menoj.« In je šel malo dalje in je padel na obraz in molil: »Moj Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od mene, pa vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.« In pride k svojim učencem in jih najde speče in reče Petru: »Tako niste mogli eno uro z menoj čuti? Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo! Duh je sicer voljan, a meso je slabo.« Spet je drugič šel in molil rekoč: »Oče moj, ako ne more ta kelih mimo iti, nego da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.« In zopet je prišel in jih je našel speče, njih oči so bile namreč dremotne. In jih je zapustil in zopet šel in tretjič molil in govoril iste besede. In smrtne težave so ga obšle in njegov pot je bil kakor kaplje krvi, tekoče na zemljo. Prikazal se mu je pa angel iz nebes, kateri ga je pokrepčal. Tedaj pride k svojim učencem in jim reče: »Spite sedaj in počivajte; glejte, približala se je ura in Sin človekov bo izdan grešnikom v roke. Vstanite, pojdimo! Glejte, približal se je tisti, ki me bo izdal.«

II. Na lepem vrtu Getzemane se je začelo Jezusovo trpljenje. Med mestom Jeruzalemom in med Oljsko goro teče potok Cedron. Čez ta potok je šel Jezus na Oljsko goro in stopil na vrt Getzemane. Že pri zadnji večerji je postajal; Jezusu tesno pri srcu, njegov glas je bil resen, njegova beseda ginljiva. Videl je namreč pred seboj strašno trpljenje in smrt. Zato se ni mogel ločiti od svojih učencev; v smrtni sili se človek oprime vsake bilke, da bi se vzdržal nad vodo. Zato vzame Jezus učence s seboj. Ko pridejo do vrta, jim reče: »Sedite tukaj.« Pa vseh ni pustil; vzel je s seboj Petra in Cebedejeva sina in je začel žalosten in otožen prihajati. Tedaj jim je rekel: »Moja duša je žalostna do smrti. Ostanite tukaj in čujte z menoj!« In potem je šel toliko dalje, kolikor za en lučaj.

O, vsaka noč ima svojo moč; kako grozno moč ima pa zadnja, smrtna noč. Jezusovo srce je hitreje bilo od groze in strahu pred tem, kar ga to noč čaka. Tedaj pade na obraz in začne moliti in pri nebeškem Očetu iskati tolažbe. Kaj je pač v tej uri mislila njegova glava, občutilo njegovo srce?

a) — Gledal je vse trpljenje, ki ga je čakalo: vse rane, ki mu jih bodo vsekali, krvavo bičanje, trnjevo krono, težki križ, smrtne težave. Ali je torej čudež, da je začel žalosten in otožen postajati?

b) — Videl je vsa trpljenja, ki bodo prišla nad kristjane z avoljo njega, podobno žalostne Matere, strašne muke mučencev, skušnjave devic, skrbi duhovnikov, žalost staršev — vse to je videl; ali se je torej čuditi, če je rekel: »Moja duša je žalostna do smrti?«

c) — Videl je vse grehe od prvega Adamovega greha do sedaj, do konca sveta, vse umore, vse krivice, vso nečistost mladih in starih, krive prisege, pijanost, božje rope — in vse te grehe je božja pravičnost naložila na njegove rane, kakor pravi prerok: »Na njegovem hrbtu so kovali grešniki.«

Sedaj pač lahko razumemo, kako da je pod toliko težo padel na obraz in da je njegov pot bil kakor kaplje krvi tekoče na zemljo. Zato je molil tako pretresljivo, da bi kamenje ganil; »Moj Oče, ako je mogoče, naj gre ta kelih od menel« Pa glej, kristijan, ni bilo mogoče, ker je hotel tebe rešiti, tvojo dušo

izveličati; ni bilo drugače mogoče, moral je trpeti. — Sedaj pride angel iz nebes, gotovo mu bo odzvel kelih! Toda ne! Samo potolaži ga in zopet odide. In kaj ga je tudi še posebno žalostilo? On toliko trpi, apostoli pa — spijo.

III. Ko so ga smrtne težave obhajale, so njegovi apostoli spali. »Ali niste mogli eno uro z menoj čuti?« Namesto da bi bili z njim čuli, mu dajali pogum, ga tolašili, z njim delili trpljenje, pa so spali. O, koliko lažje trpi bolnik, če kdo poleg postelje čuje! Oni pa so spali. Tudi mi velikokrat spimo, dočim On iz ljubezni do nas krvavi pot poti.

1. Veliko krščanskih starišev spi, ker svojih dolžnosti ne poznajo. »Neki človek je nasejal dobro seme na svojo njivo; kadar so pa ljudje spali, je prišel sovražnik in je posejal ljulike med pšenico in je proč šel.« Tako je Bog krščanskim starišem dal otroke, ki lepo rastejo kakor pšenica na njivi. Naenkrat se spridijo. Kdo je kriv? Od stokrat devetindevetdesetkrat stariši. Oče in mati spita, njune oči so težke in dremotne, nič ne vidita. Ljudje že s prstom kažejo za izprijenim sinom, in vrabci na strehah si že čivkajo, da je hčerka izgubila deviški venec, — oče in mati pa še nič ne vesta. Ko so stariši spali, je prišel sovražnik in zasejal ljulike, —ko so spali! —

Kdo pa je kriv, če drevo krivo zraste? Vrtnar; zakaj pa ni drevesca privezal k ravnemu kolu? Potem bi moralo lepo kvišku rasti! — Krščanska mati, za tvoje otroke je Jezus krvavi pot potil na Oljski gori, On ni spal; ti pa spiš in ti ni skrb zanje. Zato je Jezus krvavi pot potil, ker se mu toliko nedolžnih otrok pokazi in izgubi! Glej mati, poprej kakor je Jezus prišel, je bil tvoj otrok — otrok jeze božje, zdaj pa, če imaš otroka, imaš angela božjega v naročju. — Če pa si slepa, bo Bog otrokovo kri terjal iz tvoje roke.

2. Dostikrat krščanski mladeniči spijo, dočim Jezus zanje krvavi pot poti. Na krivem potu so — zakaj? Ker so njih oči dremotne. Poznajo bolj pot v krčmo, kakor v cerkev. Kolikokrat gredo mimo cerkve. — ker spe, drugače bi moral cerkev videti, saj ni tako majhna. Slepí so, ne vidijo, da jih hudo dobni duh v pogubljenje tira in da se pekel pred njimi odpira.

O, držite se Jezusa, ki je prava pot, večna resnica in večno življenje! On pravi: »Ako kdo po dnevu hodi, se ne spotakne, ker vidi luč tega sveta; ako pa po noči hodi, se spotakne, ker ni luči pri njem.« — Dočim Jezus krvavi pot poti, se ti potiš po grešnih potih. Povej, ali se nisi ravno po noči spotaknil, da si tako strašno padel — — —

3. Krščanska dekleta spijo. Zaidejo na široko pot in hodijo — za svetom. Rajše lišpajo telo, kakor dušo, rajše gredo na ples, kakor v cerkev, rajše imajo grešno tovarišijo, kakor Marijo, rajše bi dopadle svetu, kakor Bogu.

Visokemu gospodu je umrla 12-letna hčerka. Jezus je rekel: »Saj deklica ni mrtva, ampak spi.« In je šel notri in jo je prijel za roko, in deklica je vstala. Krščansko dekle, ako spiš, podaj Jezusu roko, in on bi bo pomagal, da se boš vzbudila in vstala iz grešnega spanja. Ne izgovarjaj se: Saj to ni greh, če se malo pomeniva, po noči snideva; saj nič hudega ne storiva. V prvi knjigi kraljev je zapisano: »Glej in spoznaj kos svojega plašča v moji roki!« — Tako ti vzame skušnjavec kos tvoje kraljevske obleke, t. j. tvoje nedolžnosti in sramožljivosti — kos za kosom, in naenkrat ga nimaš več...

Koliko časa pa je treba čuti? — boš vprašala. — »Tako niste mogli eno uro z menoj čuti,« je očital Jezus svojim apostolom. In ta »ena ura« pomeni naše življenje, zlasti našo mladost, ki je najbolj izpostavljena nevarnostim.

»Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!« Čujte in molite očetje in matere, čujte mladeniči, čujte dekleta! Eno samo uro čujte, in ko bo ta ura odšla, pojdete veseli po plačilo. Amen.

II.

»Tisto noč je Jezus rekel množicam: Kakor razbojnika ste me šli lovit z meči in koli.«

Mat. 26, 55.

»Vstati hočem iz grešnega spanja in čuti z Jezusom,« tako je sklenil vsak izmed nas zadnjo nedeljo v svojem srcu. In prav je tako. Bog nas varuj grešnega spanja, dočim Jezus za nas krvavi pot poti, — Bog nas varuj zanemarjati skrb za nebesa, dokler Jezus tako skrbi za naše izveličanje, da za nas kri preliva! — Le vzbudi se torej, krščanska duša, in odpri srce svojemu ženinu! Glej, kakor boš sedaj posojala, tako se ti bo kmalu povračalo. Sedaj trka Jezus in želi, da mu odpreš. Kadar se boš pa ti ločila od tega sveta, boš pa ti trkala, in tedaj bo tudi Jezus vstal in ti odprl. Če bi se pa katera duša ne hotela vzbuditi, četudi jo Jezus kliče v postnem času, naj ve, da je storila kakor nesparmetne device in bo nekoč zastonj trkala pri nebeškem ženinu in slišala strašne besede: »Resnično, povem ti, jaz te ne poznam!«

Sedaj pravi Jezus: »Moj Oče, če je mogoče« — in prosi tebe: »Če je mogoče, — ne križaj me več, naj gre ta kelih mimo, — pa ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi! On ti noče vzeti tvoje proste volje. — A tudi to se bo kmalu preobrnilo! Če ti sedaj Jezusa siliš piti grenki kelih, pil ga boš nekoč za kaznen tudi ti in ga ne boš izpraznil celo večnost.

Premišljujmo danes o trpljenju Gospodovem.

I. »Vstanite, pojdimo! Glejte, približal se je tisti, ki me bo izdal.« In ko je Jezus še govoril, glej, Judež, eden dvanajsterih je prišel in ž njim velika množica z meči in koli, poslana od velikih duhovnov in starešin ljudstva. — Njegov izdajalec pa jim je dal znamenje, rekoč: Kateregakoli bom poljubil, tisti je, njega primite. — In precej je k Jezusu stopil in rekel: »Zdrav bodi, Učenik!« in ga je poljubil. In Jezus mu je rekel: »Priatelj, čemu si prišel? Judež, torej s poljubom izdajaš Sinu človekovega?« Ko je tedaj Jezus videl vse, kar je imelo čez njega priti, je stopil naprej in jim rekel: »Koga iščete?« In so mu odgovorili: Jezusa Nazareškega. Jezus jim reče: »Jaz sem.« Kadar jim je pa rekel: jaz sem, so odstopili in padli na zemljo. Spet jih je tedaj vprašal: »Koga iščete?« Oni pa so rekli: Jezusa nazareškega. Jezus je odgovoril: »Povedal sem vam, da sem jaz: ako torej mene iščete, pustite te iti;« — da so se dopolnile besede, katere je rekel: Katere si mi dal, nisem nobenega izmed njih izgubil. — Tedaj so pristopili, položili roke na Jezusa in ga prijeli. In glej, eden izmed tistih, ki so bili z Jezusom, je stegnil roko in izdrl meč ter mahnil po hlapcu velikega duhovna in mu odsekal uho. Tedaj mu reče Jezus: »Vtakni meč na njegovo mesto; ker vsi, kateri po meču segajo, bodo z mečem pokončani. Ali meniš, da ne morem prositi svojega Očeta, in bi mi poslal več kakor dvanajst legijonov angelov? Kako se bodo potem dopolnila pisma, ker se mora tako zgoditi?« In Jezus se je dotaknil hlapčevega očesa in ga ozdravil.

Tisto noč je Jezus množicam rekel: »Kakor razbojnika ste me šli lovit z meči in koli; vsak dan sem sedel pri vas in učil v templju, in me niste prijeli.« — Pa to vse se je zgodilo, da se dopolnijo pisma prerokov. — Takrat so ga vsi učenci zapustili in zbežali.

II. Govorili smo o grešnem spanju; Jezus nas budi iz tega spanja, rekoč: »Vstanite!« — Ali je torej potrebno greh zapustiti, — ali je nevarno v grehu živeti? Kaj je greh, da se ga je treba tako varovati? Greh je edino in naj-

večje hudo ali zlo na svetu. S tem je povedano zadosti in vse! Danes pa bomo premišljevali, kaj reče k temu trpeči Jezus, kaj trpljenje njegovo. Greh je:

1. upor zoper Boga. — Kdor greši, se spunta zoper Boga. »Šli so ga lovit s koli in meči in svetilnicami.« Kadar gredo vojaki nad sovražnika, imajo na brušene meče in sulice. Ti ljudje pa niso imeli takega orožja, ampak kole, nekateri kak star meč. — Ko je bila na Štajerskem kmečka vojska, je bila tako oborožena; vsak je pač pograbil, kar je imel pri rokah. Tako se grešniki pun-tajo zoper Boga: »Ne bom služil!« Ali je pa Bog tako oster, hud gospodar? O ne! Milostljiv! »Kakor so visoko nebesa od zemlje, tako močno je njegovo usmiljenje do tistih, ki se ga boje.« — Ali nas kaznuje? »Ni ravnal z nami po naših grehah in ni nam povračeval po naših hudobijah.« Ali terja, dolgove? »Zbral je dolžno pismo, ki je bilo proti nam, in ga vzel izmed nas in ga na križ pribil.« — Ali daje hude postave? »Moj jarem je sladek in moje breme je lahko.« — Ali nalaga velik davek? »Moj Bog si ti, ker mojega blaga ne potrebuješ.« — Samo ta davek hoče: »Ljubi svojega Boga iz vsega svojega srca.« Ta davek lahko plača vsak; če si še tak siromak, to lahko plačaš. In Jezus je zadovoljen s tvojim revnim srcem! In zoper takega kralja se grešnik punta, gre z meči in s koli nad njega, kakor nad razbojnika. O greh, res, ti si edino zlo in hudo!

Poznate meč? »Človeških otrok jezik je oster meč.« Koliko lepih mladih drevesc, ki so bila veselje in nada nebeškega Očeta, je že porezal ta meč! Nesramni jeziki, pohujšljivi pogovori! pogovori! — Res, kakor kol je tak jezik, ki klati dišeče cvetje nedolžnih duš. Bog nas varuj takega govorjenja!

2. Greh je predrznost. Bog vsemogočni, ki ima pekel odprt, ki gromi nad vami, ki ima strele v svoji roki, — in grešnik pred njim greši! — »Koga išče-te?« je vprašal Kristus; in ta besedica je podrla druhal na tla. Mislil bi, da bodo sedaj odnehali; pa ne! Ti veruješ v Boga, pa vendar se predrzneš grešiti! Človek je prstena posoda, ki plava v vodi; kadar pa je polna, se potopi, — in to se lahko zgodi vsak hip!

3. Greh je grda nehvaležnost. — »Vsak dan sem sedel pri vas v templju, in me niste prijeli.« Takrat, ko sem vam lomil kruh dušni in telesni, ko sem vaše bolnike ozdravljaj, ste me pustili pri miru; sedaj ste pa nehvaležniki kar po noči prišli nad me, kakor nad razbojnika. — Ljubi kristijan, Bog ti je dal zdravje, lepoto, razumnost; ti pa vse toobračaš v greh! — Bog ti je priskrbel dobro vzgojo: najprej ti je dal pobožno mater, ki te je učila križ delati; ostrega očeta, ki te je svaril in kaznoval; vestne duhovnike, ki so ti strah božji v srce vcepljali, — in ko si dorasel ali dorasla — nabrusiš meč in ga Jezusu v srce zasadiš! — O grda, obsodbe vredna nehvaležnost!

4. Greh je grdo izdajstvo. — Judež je bil Jezusov apostol: priča je bil njegovega svetega življenja, njegovih božjih nauk, njegovih številnih čudežev, vedel je za njegovo skrivnost, kam hodi po noči molit, in ravno tam na kraju molitve ga je s hinavskim poljubom izdal. O grdo izdajstvo! Kako je pekel Judežev poljub Jezusa, da je na glas potožil: »Torej s poljubom izdajaš Sinu človekovega?«

Tudi ti, kristijan, si Kristusov učenec; izdaja te tvoje ime. Glej, kolikokrat smrtno grešiš, tolikokrat izdaš Kristusa. Z usti ga poljubuješ, s srcem ga zatajuješ!

* * *

O grešnik, ti se puntaš zoper Boga, se predrzno in nehvaležno vedeš proti svojemu Izveličarju in ga na sramoten način izdajaš! Ali misliš še nadaljevati to pogubno delo? — Sv. Ludovik, francoski kralj, je bil v križarski vojski

nesrečen. Izgubil je bitko. Njegovi vojaki se hočejo podati Turkom, če jim pustijo prosto pot domov. Turki pa zahtevajo, da mora kralj ostati kot talec ali porok pri njih. Nato so pa odgovorili Francozi: »Rajši, kakor da bi nam ljudje očitali, da smo svojega kralja izdali in zastavili, rajši vsi umrjemo.« — Ljubi poslušalci, ali ne smem tudi jaz reči v vašem imenu: Rajši, kakor da bi še kedaj našega kralja Jezusa Kristusa s smrtnim grehom izdali, rajši umrjemo. Amen.

III.

»Tedaj so mu pljuvali v obraz in ga za uho bili, drugi pa so ga s pestmi v obraz tolkli, rekoč: Prerokuj nam, Kristus, kdo te je udaril.«

Mat. 26, 67, 68.

Sv. Blanka je bila kraljica in je imela sina Ludovika. Dasi mati svojega sina najbolj ljubi, je sv. Blanka vendar rekla Ludoviku, ko je bil že odrasel mladenič: »Ludovik, rajši bi te videla mrtvega pred seboj, kakor pa v smrti nem grehu.« — Ali ni rekla Blanka s tem malo preveč? — Ne! Ker v resnici je hujša nesreča dušna smrt, t. j. greh, kakor pa telesna smrt. Drevo se sodi po sadu, oče po sinu. Sv. Jakob pa pravi, da »greh, kadar je storjen, rodi smrt.« Greh je oče, ki ima samo eno hčer, in ta je — smrt. Greh rodi smrt, in sicer večno smrt, pogubljenje, odkoder ni vstajenja, ni rešitve, na veke ne! To pogubljeni sami vedo. Zato je evangelijski bogatin, ki je v peklu gorel, prosil Abrahama, naj pošlje Lazarja dol k njemu, — ker je vedel, da on tje gori ne sme, ne more, nikdar več ne!

O greh, ti si res edino in največje hudo; o nečisti greh, to velja tudi o tebi!

* * *

I. Tisti pa, ki so Jezusa prijeli, so ga peljali h Kajfu, velikemu duhovniku, kjer so se bili zbrali pismarji in starejšine. Peter pa je šel od daleč za njim noter na dvorišče velikega duhovnika. In stopil je noter in sedel s služabniki, da bi videl konec.

Veliki duhovniki pa in ves zbor so iskali krivega pričevanja zoper Jezusa, da bi ga usmrtili, pa ga niso našli, četudi je nastopilo mnogo krivih prič. Na zadnje pa sta prišli dve krivi priči in sta rekli: »Ta je govoril: Morem podreti tempelj božji in v treh dneh ga spet sezidati.« In vstal je veliki duhovnik in mu rekel: »Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti zoper tebe pričajo?« Jezus pa je molčal. In veliki duhovnik mu reče: »Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin božji?« Jezus mu reče: »Ti si rekel. Toda povem vam: odslej boste videli Sina človekovega sedeti na desnici moči božje in priti v oblakih neba.« Tedaj je veliki duhovnik pretrgal svoja oblačila, rekoč: Boga je preklinjal. Kaj še potrebujemo prič? Glejte, zdaj ste slišali bogokletje, kaj se vam zdi?« Oni pa so odgovorili, rekoč: »Kriv je smrti!«

Tedaj so mu pljuvali v obraz in ga s pestmi bili; drugi pa so mu z dlanmi zakrivali obraz, rekoč: »Prerokuj nam, Kristus, kdo te je udaril?«

Peter pa je zunaj sedel na dvorišču, in pristopila je neka dekla k njemu, rekoč: »Tudi ti si bil z Jezusom Galilejcem.« On pa je tajil pred vsemi, rekoč: »Ne vem, kaj praviš.« Ko je pa skozi vrata šel, ga je videla druga dekla in rekla tistim, ki so tam bili: »Tudi ta je bil z Jezusom Nazareškim.« In spet je tajil, s prisego: »Ne poznam tega človeka.« In čez malo časa so pristopili ondi sto-

ječi ter so rekli Petru: »Res, tudi ti si izmed tistih, zakaj tvoj jezik te razodeva.« Tedaj je začel potiti se in prisegati, da ne pozna tega človeka. In takoj je petelin zapel. In Peter se je spomnil besede Jezusove, ki jo je bil rekel: »Preden bo petelin zapel, me boš trikrat zatajil.« In šel je ven in se je bridko zjokal.

II. Sv. Avguštin pravi: »Svoje dni je satan sv. cerkev Jezusovo preganjal z mečem in ognjem, pa ni kaj opravil; sedanje dni jo pa preganja z nečistostjo in prešustvovanjem, in to mu več izda.« — Žalostno je to, a resnično. Nečistost je sedla dandanes na prestol in milijonise ji klanjajo in jo obožujejo, dasi je tako grda in predrzna. Ona je, ki Jezusa v lice bije, kakor ga je udaril oni nesramni hlapec. O nesrečna roka, da se ni v tistem hipu posušila, da se ni zemlja posula, da ni strela šinila iz neba! Tistega, katerega angeli poželijo gledati, katerega bodo izveličani celo večnost gledali in se ga ne nagledali, tistega je ta nesramna roka v obraz udarila — to je bila gotovo roka nečistnika. —

Ti hlapci so bili ponočnjaki in ti sodniki ponočnjaki! — Že blizu polnoči je, pa so še vsi na nogah: to so sami hlapci nečistega duha. V takih prostorih, ki so po noči odprti, kjer se daje priložnost gréhu, v takih prostorih bijejo Jezusa v lice. — Posli, ki služijo čez dan gospodarju, po noči pa nečistemu duhu, bijejo Jezusa v lice. — Gospodarji in stariši, ki nič ne vidijo, kaj se godi pri njih hiši po noči, bijejo Jezusa v lice. — Oče ga je posadil na svojo desnico, angeli mu s strahom služijo, svetniki leže pred njim na obrazu, hudobni duhovci se pred njim tresejo, — ti nečisti siromak pa dvigaš svojo roko, da ga boš v lice udaril?!

Pa udarec ti ni še dovolj, treba je še sramotenja; zato mu pljuneš v obraz in ga zaničljivo pozivlješ: »Prerokuj, Kristus!« — »Oči so mu zavezali,« pravi sv. pismo. Tako stori tudi nečistnik. Jezusu oči zaveže, da nič ne bi videl. Zdaj je tema, nikdo ne vidi, zaklenjeno je; sam sem ali sama; samá sva. — Ali pa res nikdo ne vidi, ali si res Jezusu oči zavezal? Nikdar ne! — »Ne govori: okoli mene je tema, stene me zakrivajo, nikdo me ne vidi. — Ali ne veš, da so Gospodove oči veliko svetlejšé od solnca? One pregledajo vsa človeška pota in najskrivnejše kote človeškega srca.« — Niti nečista misel v zadnjem kotu srca mu ni skrita; in ti mu hočeš oči zavezati? Skriti se hočeš?

»Prerokuj, Kristus!« — Ne, zdaj ne bo še prerokoval, zdaj ima oči še zaprte na križu; zdaj noče še povedati, kdo ga je tako udaril, da ga je umoril; zdaj še čaka, da prideš sam, se obtožiš in spoznaš: »O Jezus, jaz sem bil tisti, — milost, o Jezus!« Zdaj je še čas milosti. —

»Prerokuj, Kristus!« — Da, na sodnji dan bo prerokoval in poreče pred vsem sodom: »Ti si bil, ti, nečistnik, si me v lice udaril, ti si mi s svojim razuzdanim življenjem v obraz pljuval!« — In tedaj boš osramočen klical: »Gore, padite na me, hribi, pokrijte me!« — Kako Bog studi in sovraži nečistost, kaže vesoljni potop, priča za vse čase — smrdljivo mrtvo morje.

»Prešustvovanje človeku dušo umori in telo ognusi;« pravi sv. pismo. Prešestnik pada globokeje in globokeje, in sicer strašno naglo. Prvi nečisti duh, ki pride, privabi za seboj še druge in kmalu je srce nečistikovo popolnoma obsejeno. »In poslednje tega človeka je hujše od prvega.« Kadar zaklad kopljejo, — glasi se stara vraža — morajo biti vsi tiho, drugače se zaklad takoj zopet pogrezne v globočino. Tak zaklad je tudi nedolžnost: en zapeljiv pogled, ena nesramna besedica, — in zaklad nedolžnosti se pogrezne tako globoko, da ne moreš nikdar več do njega.

»Jezus pa je molčal.« — Niti s Herodom ni govoril. Zakaj ne? Ker je vedel, da je pri takih zastonj vsaka beseda, zastonj

vsaka pridiga. — O, naj te gane to Jezusovo molčanje! — Glej, nobena cerkev ni tako visoko blagoslovljena, kakor tvoje telo, ki je tempelj sv. Duha! O ne skrni ga! Podrta cerkev se da še lepše zopet sezidati, izgubljena nedolžnost pa je uničena za vedno.

Najhujši tat je tisti, ki ukrade nedolžnost srca, mir vesti! Le vprašaj drevo, če mu žlahtni sad vzameš, ali ni škode trpelo? Vprašaj zvezdo, ko utrinek od nje pade, ali ni njena svetloba zmanjšana? Vprašaj sonce, ko ga temni mrk zakrije, ali ni njegova lepota izgubljena? Vprašaj ptico, če ji je kdo peruti ostrigel, ali ni sirota? Vprašaj cvetico, če ji je kdo pisano glavico odtrgal, ali ni s tem vsega orošana? — Papride pomlad, in cvetici bo nova glavica vzrastla, pride čas, in ptici se novo perje podredi, — mrk mine, in sonce z novo lepoto zasiže, utrinek izgine, a zvezda z nezmanjšano milobo sodi, — sad se povžije, a drevo novega in boljšega rodi, — cvetka nedolžnosti enkrat utrgana, pa usahne za vedno.

O kako lahka in prijetna je nedolžnim pot v večnost, s kolikimi solzami pa je napojena steza zapeljanih!

* * *

Predragi v Gospodu! Naj se, kar se tiče nedolžnosti, nikdo ne zanaša na svojo moč; tu more človeka rešiti le sramežljivost, strah božji in hiter beg pred priložnostjo. — Samson je bil najmočnejši človek, moč božji. Česar ni nikdo izvedel od njega, izvedela je zapeljiva Dalila, ki ga je dobila v svoje zanjke. Rekel ji je: »Če bi mi ostrigli glavo, ker sem Bogu posvečen že od rojstva, bi šla moja moč od mene in bi obnemagal.« — Potem mu sovražniki oči iztaknejo, ga vržejo v ječo, in kadar so se gostili, je moral igrati in plesati pred njimi. Tako močan je bil, in je vendarle padel. — Kakor Samsonu se godi mladeniču ali možu, ki se zaplete v zanjke; potem mora plesati, kakor mu drugi ukažejo.

Očak Jakob je mlajšega sina Jožefaposebno ljubil in mu je dal napraviti pisano suknjico. Bratje so pa Jožefa sovražili, mu suknjico slekli, jo pomočili v kri in jo poslali očetu, češ, da je Jožefa divja zver raztrgala. O kako je žaloval oče Jakob! — Mlajši Jakobovi sinovi smo mi kristijani; pisana obleka, katero nam je Jezus priskrbel, je milost božja; divja zver pa, ki to obleko raztrga, je nečistost. — O kako žaluje Jezus po njej; žalujmo tudi mi in bežimo pred priložnostjo, kakor Peter, ki je »šel ven in se bridko zjokal.« Amen.

IV.

»Judež je vrgel v templju srebrnike od sebe, se vrnil ter šel in se z vrvjo obesil.« *Mat. 27, 5.*

Katekizem je majhna knjižica, pa obsega polno zlatih resnic. Resnica je, velika resnica: »Edino in največje hudo ali zlo je greh!« Ljudje toliko tožijo radi križev in težav, ki jih tarejo na svetu; — varujte se greha, in vse hudo vam izgine s sveta! — Kako torej, ali nimajo pravični nobenih križev in težav? Pač, tudi pravični morajo nositi jarem, a le tisti jarem, o katerem pravi Izveščar: »Moj jarem je sladak in moje breme je lahko.« Pravični nosi križe z lahkoto, ker jih nosi z zavestjo, da si z njimi nebesa služi; grešnik nosi križ prisiljen in si z njim služi pekel! — Pravični hvali Boga za vsako breme, katero mu naloži, in pravi: »Kar Gospodu dopade, naj se zgodi, češčenost bodi njegovo ime.« — Grešnik pa kolne, ko začuti križ na svojem ramenu, in očita Bogu

kakor ničvredni hlapec v evangelju trdo srce: »Gospod, vem, da si trd človek!« — Varujmo se torej greha in s tem si bomo najbolj olajšali križe. Kaj nas bo pa najprej obvarovalo greha? — Sv. Duh pravi: »Pri vseh svojih delih se spominjaj poslednjih reči in vekomaj ne boš grešil.« — Misel na smrt je torej najmočnejša bran proti grehu.

* * *

Ko se je pa zdanilo, so sklenili vsi veliki duhovniki in starejšine ljudstva zoper Jezusa, da ga izdajo v smrt. In peljali so zvezanega ter izročili dežel-nemu poglavarju Ponciju Pilatu.

Ko je tedaj Juda, ki ga je izdal, videl, da je Jezus obsojen, se je skesal ter je trideset srebrnikov nazaj prinesel velikim duhovnikom in starejšinam rekoč: »Greši lsem, ko sem izdal nedolžno kri.« Oni pa so rekli: »Kaj nam mar? Ti glej!« In zagnal je srebrnike po templju, se obrnil in je šel ter se z vrvjo obesil. Veliki duhovniki pa so vzeli srebrnike in so rekli: »Ne spodobi se davati jih v templjevo zakladnico, zakaaj to je cena krvi.« Sklenili so pa in kupili zanje lončarjevo njivo za pokopališče tujcev. Zato se imenuje tista njiva hakéldama, to je: njiva krvi, do današnjega dne. Tedaj se je dopolnilo, kar je bilo govorjeno po preroku Jeremiju: »In vzeli so 30 srebrnikov, ceno cenjenega, ki so ga kupili nekateri Izraelovih otrok; in dali so jih za lončarjevo njivo, kakor mi je ukazal Gospod.«

II. O smrt! Koga pač ta beseda neprijetno ne dirne! O bridki sad greha, in vendar moramo ta sad vsi okusiti! O grenki kelih, in vendar moramo vsi iz njega piti! Vsi moramo umreti. »Ljudem je odločeno enkrat umreti.« — »Kdo je človek, ki živi in ne vidi smrti?« Kralji in cesarji, mogočni in revni, bogati in ubog, gospod in hlapec, vsi, vsi moramo umreti. — O moja duša, pomisli, ven pojdeš enkrat iz tega telesa! »Prah se povrne v svojo prst, iz katere je bil vzet. In duh se vrne k Bogu, ki ga je bil dal.«

Dneva svoje smrti pa nobeden ne ve. »Čujte torej, ker ne veste, katero uro bo vaš gospod prišel. To pa vedite, da, ko bi vedel hišni gospodar, katero uro pride tat, bi gotovo čul in ne bi pustil podkopati svoje hiše. Torej bodite tudi vi pripravljeni, ker ob uri, ki je ne veste, bo prišel Sin človekov.« — Stari pagani so si mislili življenje in smrt kot dve sestri. Ena sestra sedi pri kolovratu in prede nit življenja ter nateguje nit kolikor more, da bi prav dolgo napredla. Druga sestra pa ne sedi, ampak stoji poleg predice in drži škarje v roki in, kadar se predica najmanj zanese, ji prereže nit življenja. Človek stori in poskuša vse, da bi si podaljšal življenje, pa smrt nikdar ne sede, nikdar ne počiva; in kadar človek misli, Bog ve kako daleč je še smrt, stopi kar naenkrat predenj in mu zasadi smrtno bodalo v srce.

O mladenič, ne zanašaj se na dolgo življenje, ne odlašaj pokore! V Najmu je bil krepak in vrl mladenič. Očeta mu je pobrala smrt. Najmljani so rekli: Sedaj bo moral pa mladi biti za gospodarja, on bo sedaj desna roka materi vdovi, saj je odrasel. Mladenič sam je že mislil na gospodarstvo, kako si bo vse uredil, morebiti že na ženitnino. In ko je njegova mati gledala v odprti grob rajnega moža, tolažila se je: da imam le sina, on mi bo zanesljiva opora na starost. Tako ni nobeden: ne mati, ne Najmljani, ne sin — mislil na smrt — in ravno takrat je prišla in prerezala mladeniču nit življenja in napravila materi nepopisno žalost.

Kaj je pač človek? »Njegovi dnevi so kakor trava; kakor cvetica na polju, katera ocvete; veter potegne po njej in ni je več in ne ve se, kje je bila.« — Torej ne zanašaj se na svojo moško moč. Kaj je lepše kakor cvetlica in kaj

raste hitreje, kakor trava, a smrtna kosa vzame obema življenje. Bodimo pripravljeni, ker ne vemo ne ure ne dneva, kedaj pride Gospod! — Imejmo vest v redu, ne en dan ne preživimo v smrtnem grehu!

Smrt nas loči od sveta: od hiše, premoženja, solnca ... Kralj Amalekitov Amon je, ko se mu je bližala smrt, bridko vzdihoval: »Tako torej loči bridka smrt.« — Neka deklica je, ko je umirala, tako močno prijela mrtvaško svečo, da jo je zlomila. O kako težko se je ločila od ljube luči, ko jo je začela smrtna noč obdajati!

Smrt odloči našo večnost. Kamor se drevo nagne, tja pade in obleži — za večno. »Kar človek seje, to bo tudi žel. Kdor torej seje v mesu, bo od mesa tudi žel pogubljenje, kdor pa seje v duhu, bo od duha tudi žel večno življenje.« — Kako veselo sega ženjica po pšenici in zbira klasje v svojem naročju v bogat snop. Tako bomo tudi mi, če bomo v milosti umrli, veselo želi večno življenje.

Mojzesa je peljal Bog malo pred smrtjo na goro Nebo in mu od tam pokazal obljubljeni deželo, in nato je Mojzes umrl. Kaj bomo pa mi zagledali, če stopimo ob smrtni uri na prag večnosti? Ali tudi obljubljeni deželo ali pa morda kraljestvo satanovo? O srečni Mojzes, ti si res lahko umrl!

Predragi v Kristusu! Bodimo modri, ne zamudimo pokore! Ob smrtni uri bo prepozno. Tako živi, da boš lahko umrl. — Kadar si se rodil, si ti jokal, mati se je veselila; skrbi, da kadar umrješ, se boš ti veselil, drugi pa jokali. — O Jezus, Marija, Jožef, izprosile nam milost srečne smrti! Amen.

V.

»Jezus pa je stal pred poglavarjem.«

Mat. 27, 11.

Neki lahkoživec je prišel vprašat duhovnika: »Kedaj moram začeti delati pokoro?« Duhovnik mu odgovori: »En dan pred smrtjo.« Lahkoživec reče ves zadovoljen: »Dobro!« in odide. Pa kmalu pride nazaj in vpraša: »Kedaj bom pa umrl?« — »Tega pa ne vem,« — odvrne duhovnik, »morebiti že jutri.« — »Torej« pravi lahkoživec »bi moral že danes začeti pokoro delati?« — In začel je res že tisti dan pokoro delati in je lepo umrl.

Misel na smrt je res izveličavna. »Misli na svoje poslednje reči in vekomaj ne boš grešil.« Kadar hodiš, misli ob vsaki stopinji, da greš smrti nasproti. Kadar stojiš ali sediš, misli, da smrti čakaš. Kadar ura bije, misli, da vsaka bije, zadnja pa — ubije! — Med poslednje reči spadajo sodba, pekel in nebesa, in sicer sodba hitro po smrti in splošna sodba, pekel in nebesa, ki trajata celo večnost. »Misli na svoje poslednje reči.« Tudi misel na večnost nas obvaruje greha.

* * *

I. »Jezus pa je stal pred poglavarjem, in poglavar ga je vprašal, rekoč: »Ali si ti kralj Judov?« Jezus mu reče: »Ti praviš.« In ko so ga tožili veliki duhovniki in starejšine, ni nič odgovoril. Tedaj mu reče Pilat: »Ali ne slišiš, koliko zoper tebe pričujejo?« In ni mu odgovoril na nobeno besedo, tako da se je poglavar silno čudil.

Ob prazniku pa je imel poglavar navado, ljudstvu izpustiti enega jetnika, katerega so hoteli. Imel je pa takrat zloglasnega jetnika, ki mu je bilo ime Baraba. Ko so se tedaj zbrali, je Pilat rekel: »Katerega hočete, da vam izpustim, Baraba, ali Jezusa, ki se imenuje Kristus?« Zakaj vedel je, da so ga izdali iz zavisti.

Ko je pa sedel na sodnem stolu, je poslala k njemu njegova žena, rekoč: »Nič ne imej opraviti s tem pravičnim; zakaj veliko sem trpela v sanjah danes zavoljo njega.«

Toda veliki duhovniki in starejšine so prigovarjali ljudstvu, naj zahtevajo Baraba, Jezusa pa pogube. Poglavar pa je spet izpregovoril in jim rekel: »Katerega od obeh hočete, da vam izpustim?« Oni pa so rekli: »Baraba«, Pilat jim reče: »Kaj pa naj storim z Jezusom, ki se imenuje Kristus?« Vsi reko: »Križan naj bo!« Poglavar jim reče: »Kaj je vendar hudega storil?« Oni pa so še bolj vpili, rekoč: »Križan naj bo!« Ko je pa Pilat videl, da nič ne opravi, temveč, da hrup postaja večji, je vzel vode in si roke umil vpricho ljudstva, rekoč: »Jaz sem nedolžen pri krvi tega pravičnega; vi glejte!« In vse ljudstvo je govorilo in reklo: »Njegova kri pridi nad nas in nad naše otroke!« Tedaj jim je izpustil Baraba, Jezusa pa je dal bičati in jim ga je izročil, da bi bil križan.

Tedaj so poglavarjevi vojniki Jezusa vzeli na dvorišče sodne hiše in so k njemu zbrali vso četo. In slekli so ga ter mu ognili škrlatast plašč. In spletli so krono iz trnja in mu jo na glavo deli in trst v njegovo desnico. In poklekovali so pred njega in ga zasmehovali, rekoč: »Pozdravljen, kralj Judov!« In pljuvali so vanj in mu trst jemali ter ga bili po glavi. In potem, ko so ga zasmehovali, so mu slekli plašč, ga oblekli v njegova oblačila ter ga ven peljali, da bi ga križali.«

II. 1. Sv. Avguštin pravi: »O večnost, kdor tebe premišljuje in se ne poboliša, ali nima vere ali nima srca!« — Morje je široko in globoko, a vendar je lahko zmerimo; večnosti pa ne moremo, ker nima ne brezna ne dna. — Imamo ure; če ura gre, se tudi kazalec naprej pomika; tudi v večnosti imajo uro, ki vedno gre, kazalec njen pa je zmerom pri miru in zmerom kaže na večnost. Kako dolgo bo torej večnost trajala? Vsekdar! Kedaj minila? — Nikdar.« Kedaj bo konec peklenskih muk? Nikdar! — Kako dolgo bo trajala nebeška gostija? Vsekdar, večno! — Ali veruješ? »Verujem v vstajenje mesa in večno življenje!« In Jezus je rekel: »Šli bodo ti v večno pogubljenje, pravični pa v večno življenje.« Nebo in zemlja, ki sta delo božjih rok, bosta prešla, ti, o Bog, in moja duša pa ne bosta prešla. Sedaj, če postavim svojo dušo poleg večnega Boga, in pomislim, da bo tako dolgo živela kakor Bog, da je neumrjoča, sedaj šele začenjam spoznavati, koliko je vredna, sedaj šele razumem besede Kristusove: »Kaj pomaga človeku, če tudi ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi!«

2. »Človeku je odločeno enkrat umreti, potem pa je sodba.« — Ali bomo imeli srečno ali nesrečno večnost, o tem odloči sodba. Kadar se duša loči od telesa, gre k sodbi — sama, telo pa pokopljejo. Kako se bo pa sodba vršila?

Sodnik naše duše bo Jezus Kristus. »Oče nikogar ne sodi, ampak je vso sodbo dal Sinu.« Pomislimo! V življenju nam je Jezus usmiljeni oče, skrbna mati, dober pastir, Izveličar; pri sodbi mu bo pa obraz resnoben, milost izbrisana, sama pravica brez usmiljenja bo iz njega govorila, ko porče: »Daj račun od svojega hiševanja!« — Ko se je dal egiptovski Jožef svojim bratom spoznati in je rekel: »Jaz sem Jožef, vaš brat, katerega ste prodali,« jih je obšel tolik strah, da so bili kakor okameneli in niso mogli nič odgovoriti. Kolik strah bo šele obšel grešnika, ko bo Sodnik rekel: »Jaz sem Jezus, katerega si ti prodal za sladko besedo, za lepo obleko, za malo živeža!«

Kraljica Estera je šla kralja babilonskega prosit, da bi prizanesel njenemu ljudstvu. In »ko je vstopila je sedel kralj na prestolu svojega kraljestva, oblečen v kraljevska oblačila, ter se je lesketal od zlata in dragih kamenov, in strašno ga je bilo gledati. Ko je pa oči vzdignil in z ognjenimi očmi pokazal

srditost srca, se je kraljica zgrudila in obleдела in trudno glavo na dekle naslonila.« — O, če bo že pravičnega tak strah obhajal, kako bodo grešniki prestopali! — »In kralj je nagloma skočil s prestola in jo s svojimi rokami podpiral, dokler se ni zavedla.« — Kako se bo oddahnila pravična duša, če ji Jezus pokaže svoj mili obraz; kolik kamen se ji bo odvalil! Ali bi ti, duša, ne imela rada takega sodnika? Bodi pravična, glej, kako ljubeznivo bo potem Jezus s teboj ravnal.

b) Angel varuh bo prinesel bukve dolgov. — Vsaka misel, želja, beseda, pesem, zamuda, namen, vsi dolgovi, stari in novi, veliki in mali bodo natanko zapisani. V vsak kot tvojega srca bo posvetil, vsak predal pregledal. Na dan bo spravil vse, kar sedaj iz napačne sramežljivosti zakrivaš in zamolčuješ pri izpovedi; debelo bo zapisano za greh marsikaj, česar ti sedaj nočeš za greh spoznati. — O, ko bi mogel skriti! Sedaj popravi! — O, ko bi mogel izbrisati! Sedaj izbriši! —

c) Pristopili bodo tudi tožniki. Najprej bo hotel imeti besedo satan, ki ti zavida nebesa. V obraz ti bo očital vse tvoje grehe in vse grešne poti, kazal zanke, v katere si se mu ujel, kar si pa dobrega storil, bo zakrival. Potem te bo tožil angel varuh in ti naštel, kolikokrat je žaloval radi tebe, ko si po grešnih potih hodil; kolikokrat je moral zakrivati svoj sveti obraz, da ni videl tvojih nesramnosti; kolikokrat ti je roko podajal, a si jo ti odbil. Tožile te bodo vse druge stvari: zvezde, ki so te po noči gledale z nebes; mesec, ki je pri oknu gledal v tvojo sobo; celo kamen v zidu, ki je po krivici vzidan, bo vpil, in tram na strehi mu bo odgovarjal, če je hiša s krivičnim denarjem postavljena. O strašna usoda grešnika! A še ni zadosti! Sedaj bo še lastna vest zazvonila žalostno pesem, in poslušati jo boš moral takrat, do konca, ker si jo v življenju ali s pijačo ali z grešnim veseljem ali s praznimi izgovori tolikokrat zadušil. O mladenič, o dekle, poslušajta raje sedaj glas vesti, da vama ga ne bo treba z grozo poslušati tam!

č) Nato prinese sv. Mihael tehtnico. V eno skledico denejo dobra dela, v drugo pa zvrnejo dolgove. Katera skledica bo potegnila? Ali za nebesa ali za pekel? — Gotovo ste že videli sliko: sv. Mihael drži v rokah tehtnico; na eni strani je mlinski kamen in na njem sedi hudobni duh, na drugi strani pa duša. Mlinski kamen je smrtni greh, kar pomeni pogubo. O, odvalite ta kamen sedaj proč, in če se potem tudi satan sam na tehtnico obesi, ne bo nič opravil, — pravična duša bo potegnila skledico in šla v nebeško veselje. »Pridi«, poreče božji Sodnik »pridi, duša, da boš venčana! Pridi, posedi kraljestvo!« — Gorje pa tisti, kateri poreče: »Poberi se izpred mene, prokleta, v večni ogenj!«

Predragi v Gospodu! Sv. Pavel je zapisal pomenljive besede: »Ako bi sami sebe sodili, bi ne bili obsojeni.« In kje imamo lepšo priložnost sami sebe soditi, kakor pri izpovedi? — Spravimo se torej z Bogom v tem svetem času pokore, prejmemo vredno sv. zakramente in občutili bomo, kaj so veseli velikonočni prazniki. Postrgajmo stari kvas, da bomo novo testo! Dobro si izprašajmo svojo vest, iz celega srca obžalujmo svoje grehe, izpovejmo se jih natančno in delajmo celo svoje življenje pokoro. Tako bo konec našega življenja lep, kakor solnce, ko zahaja za božjo »gnado«. Amen.

lv. Rejec, župnik:

Sv. Jožef vzornik v življenju, varuh ob smrti.

Po P. Diesselu.

Današnji evangelij nas živo spominja, da je bil sv. Jožef mnogo preiskujen mož, pravi trpeči mož. Premišljevanje trpljenja sv. Jožefa naj nam vtisne globoko v srce resnico, da Bog svojim prijateljem poskušnje pošilja. »Ker si bil Bogu všeč, je bilo treba, da si se v poskušnji izkazal«. (Tob 12, 13.) Resnično kreposten kristjan v nadlogah ne odpade, ampak se prečisti in spolni ter doseže pri Bogu najvišjo stopnjo slave. Kakor vsi svetniki je tudi sv. Jožef skoz bridkost in trpljenje šel na vrh svetosti ter je dosegel pri Bogu veljavo, da je vernikom varuh in pomočnik zlasti v boju za sveto čistost in srečno smrt.

I.

Prebrani evangelij pripoveduje, kako trdo je bila preskušana sv. Jožefa ljubezen do Marije. Preblažena Devica je bila nóseča od Svetega Duha in te spremembe svojemu deviškemu možu ne more prikriti, a tudi ne more besedice razodeti o božjih skrivnostih, ki so se v njej izvršile. Zakaj kako naj ponižna Devica začne s komerkoli govoriti o neizrečeni časti Matere božje, ki ji je naklonjena, dokler Bog sam ne bo izvolil tega razodeti, komur bo hotel?

Kako težka poskušnja za sv. Jožefa! Njegovo spoštovanje do Device je preveliko, da bi jo obdolžil ali tudi le sumničil; saj ljubezen ne misli hudega in nikogar ne sodi. Toda kakšna skrivnost je vendar to z Marijo? Zakaj ona molči? Zakaj ne naredi konca njegovemu strašnemu nemiru? Na drugi strani pa Mozesova postava — Judom božja postava — veleva tako ženo odsloviti. Ali naj Jožef to božjo postavo izvrši? Pa s tem Mariji krivico prizadene? — Koliko nemira, strahu in bridkosti je tiste dni trpelo Jožefovo srce! Nič manj pa ni trpela preblažena Devica, dobro vedoča, kaj se v moževem srcu godi. Na posled sv. Jožef v spoštovanju do božje postave in v ljubezni do Marije — odloči sam pri sebi, da bo sam skrivaj svojo ženo zapustil, da bo njena čast nedotaknjena. — Tedaj pa ljubi Bog, ki svoje svetnike pač izkuša, a nikoli ne čez mero, pošlje sv. Jožefu angela z naročilom: »Ne boj se vzeti k sebi Marijo... kar je namreč spočela, je od Sv. Duha. Rodila bo Sina, ki mu daj ime Jezus, zakaj on bo odrešil svoje ljudstvo njegovih grehov.«

O, tedaj se je strašni nemir Jožefove duše mahoma spremenil v občudovanje in spoštovanje in še močnejše in nežnejše mu je zaplamtela ljubezen do deviške žene in Matere božje!

— Kristjan! Učiva se od sv. Jožefa iskrene ljubezni do bližnjega, ljubezni, ki izvira »iz čistega srca in dobre vesti in nehinavske vere«. (1 Tim 1, 5.) Ali sva tudi midva, podobno kakor sv. Jožef, zdržna in prizanesljiva v sodbi čez bližnjega? Ali se varujeva sumničenja in natolcevanja zoper brate? Ali pa morda pogrešava vsake obzirne ljubezni do bližnjega, zlasti kadar govoriva o njem? Ali se ni že zgodilo, da je bila žaljena ne samo ljubezen, ampak celó pravica do bližnjega, ko smo mu z govorjenjem škodovali na časti? — O, veličastni zgled ljubezni sv. Jožefa do Marije, vtisni se nam neizbrisno v srce!

Posebno pa vi, krščanski možje! Učite se od sv. Jožefa prizanesljive in obzirne ljubezni do žene, a žene se učite spoštovanja in potrpežljivosti do moža! Ljubezen vladaj zakon ne samo v dneh sreče in zadovoljnosti, ampak še prav posebno v dneh trdih poskušenj in bridkosti. Zakaj kjer je ljubezen, tam je Bog, kjer pa je Bog, tam je tudi njegova pomoč in tolažba. Teh pa smo v stiski in žalosti najbolj potrebni; zato jih nikar ne odganjajmo od hišnega praga s kletvino in preprirom!

II.

Hkrati z Marijo je Jožefova ljubezen objemala blaženi sad Marijinega deviškega telesa, Jezusa, božjega Sina. Ni dvoma, da noben svetnik nikoli ni tako ljubil Jezusa in Marijo, kakor ju je ljubil sv. Jožef, Marijin deviški mož in Jezusov rednik. Ah, kaj bi se bilo brez Jožefa zgodilo z detetom Jezusom? Kako bi se bilo brez njega vedlo Mariji? Obrekovanje bi jo bilo uničilo. Saj vemo, kako je zlobni svet pripravljen, planiti po šibkih, če pade nanje sumljiva senca.

Marija bi brez Jožefa v trpljenju ne imela tolažnika, na potu ne varuha. Hudo je bilo sv. družini, ko je v Betlehemu niso vzeli pod streho, a je bila blizu Marijina ura. Kaj bi šele počela Mati božja, ko bi ne imela ob strani ljubečega in skrbečega svetega moža? Kako grenko bi bilo njeno življenje naslednja leta, ko bi ne imela pomočnika, ki ji je pomagal nesti breme skrbi za izrejo njenega Sina? — Toda, sv. Jožef! Tvoja ljubezen je tako nežno in požrtvovalno skrbela za Jezusa in Marijo! Ti si jima bil zvest varuh in rednik. Ko je Mati božja nosila pod srcem učlovečenega Boga, si ti s senco svojega ugleda zaslanjal ta živi tabernakelj. In ko je Beseda meso postala ter je — na svet rojena — med nami prebivala, je sv. Jožef postal po ljubezni, kar ni bil po naravi: oče Jezusov, ki je svoje očetovske dolžnosti vršil tako nežno in skrbno kakor noben drug oče do svojega naravnega otroka. Na dan obrezovanja mu je dal ime Jezus, na dan darovanja ga je v templju položil na oltar, Herodovemu zalezovanju ga je otel v Egiptet in s trdim delom svojih rok mu je požrtvovalno skrbel za vsakdanji kruh. Jezusu in Mariji je veljala vsaka misel Jožefovega srca, njima je bilo posvečeno vse delo njegovih rok, njima vsak trenutek njegovega življenja.

Res, sv. Jožef je bil vseskozi zvest in skrben služabnik, ki ga je Gospod Bog postavil čez svojo družino. Če kdaj kateri svetnik, to bi sv. Jožef mogel ob smrti obrniti nase Jezusove besede: »Oče, dokončal sem delo, ki si mi ga dal, da ga izvršim. In zdaj me ti, Oče, poveličaj pri sebi...« (Iv. 17, 4, 5.)

In res, umiranje sv. Jožefa je že bilo tako, da lahko rečemo: bilo je začetek prevelikega plačila, ki ga je Bog pripravil temu najzvestejšemu služabniku. Umiral je, ko sta mu stala ob strani Jezus in Marija. O. preblážena smrt! Ta srečni konec je pridobil sv. Jožefu zaupanje krščanskega ljudstva, da se mu zlasti priporoča za pomoč in varstvo v smrtni uri. In tudi božja previdnost je tega svetnika odbrala, da imej posebno moč, izprositi častivcem, kateri se mu priporočajo, milost svete smrti, ki je krona vseh milosti.

Ta resnica, verniki, nas mora posebno nagibati, da zvesto in goreče častimo sv. Jožefa. Zakaj srečna smrt nam pridobi srečno večnost.

Misijonar O' Haire v »Kath. Missionen (1893, str. 47) pripoveduje:

Več let sem misijonaril v Kudshornu v angleški Južno-zapadni Afriki. Na nekem potovanju po prostranem misijonskem okolišu sem v suhem poletju prišel do samotne kmetije. Predstavil sem se za kat. misijonarja ter prosil, da bi smel konje napojiti. »To se je pa zelo prav namerilo, pravi kmet, »zakaj zadaj v hiši leži na smrt bolan delavec, ki je katoličan.« Misijonar je takoj šel k bolniku ter mu je povedal, da je katoliški duhoven iz 40 ur oddaljenega Kudshorna. Tedaj se bolnik vzravna in vzdihne: »O, sv. Jožef, zahvalim se ti, da si mojo molitev uslišal.« In bolnik pripoveduje: »Irec sem. Ko sem imel 21 let, sem prišel v Kapland, končno sem se ustavil na tej kmetiji in tu delal. Te dni sem zbolel, da sem čutil, da je za smrt. Že doma in ko sem se poslavljal z doma, me je mati opominjala: »Ne opuščaj molitve k sv. Jožefu za srečno smrt!« To sem zvesto držal. In glejte, sv. Jožef mi je vas poslal, preden umrjem.« — Lepo z Bogom spravljen, je siromak umrl.

Kristjani! Bodi nam sv. Jožef v življenju vzornik v ljubezni in delu, ob smrtni uri varuh in priprošnjik za tak konec, ki bo vreden večne krone.

Zbornik svečenikov sv. Pavla

Izhaja mesečno s homiletično prilogo „Verbum Dei“

Uredništvo: *Stanko Stanič, kurat, Piedimonte del Calvario (Gorizia).*

Uprava: *Tipografia Cattolica, Gorizia - Riva Piazzutta 18.*

Naročnina: *Za Italijo je naročnina vključena*

v udnini „Zbora svečenikov“, ki znaša 25 lir letno. Udnino pošljite na blagajnika, *Mons. Anton Berlot*, stolni kanonik, Gorizia, Via Dreossi 17. ali pa na upravo „Zbornika“. *Za inozemstvo:* stane „Zbornik“ 20 lir — 60 Din. — 8 šilingov. Poštno-ček račun Trst št. 11/1714, Ljubljana 20.441, Wien 60.107.

Priporočamo častiti duhovščini

RESTAURANT

„PRITREH KRONAH“

(Lastnik Anton Malnič)

GORICA, VIA CARDUCCI ŠT. 10

Izvrstna kuhinja,
vipavska, briška,
in kraška vina.

Točna in domača postrežba.

S. HNATYSZYN

CVETLIČARNA
GORICA
Piazza della Vittoria N. 6

Sveže cvetlice, poročni šopki in mrtvaški venci.

Naša
zavarovalnica **L'Union**
se nahaja v Gorici
ulica Barzellini 2.

A. RAVNIK.

V KRISTUSOVI ŠOLI

NEMŠKI SPISAL
O. KASIJAN KARG
KAP. REDA

PRVI ZVEZEK:
MALA SKRIVNOST

SLOVENCEM PRIREDIL
O. HERMAN VODENIK
REF. CISTERCIJAN

Obsega 72 strani. Cena 2 liri. Naročite v
KATOLIŠKI KNJIGARNI V GORICI

JOSIP KERŠEVANI

Gorica - Piazza Cavour 9 - - - - Stolni trg 9 desno - Gorica

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramafonov, samokresov, pušk ter vseh potrebščin k navedenim predmetom

GLAVNO ZASTOPSTVO DVOKOLES „BIANCHI„

Brata Abuja - Gorica

ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev
v Gorici

ulica Morelli štev. 17

Posrebuje in pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po kar se da
nizki ceni. Splošno lastni
izdelek.

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

JOSIP CULOT

GORICA - RAŠTEL 2

Trgovina na drobno in na debelo igrač
in devocionalij. - - - Specialitete športnih
oprem in sandalov.

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist
za ustne in zobne bolezni
Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

JOSIPINA PODGORNIK

RESTAVRACIJA CENTRAL
v GORICI, CORSO VERDI 32
Se priporoča p. t. rojakom. — — —

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin.

Moderna tvrdka

in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN

GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane
cerkvene predmete, kakor: svečnike,
svetilke, kelihe, monštrance, srebrne in
kovinaste itd. ***** Popravljajo se že
rabljeni predmeti s pozlačevanjem in
posrebovanjem v ognju.

Delo solidno. Cene brez konkurence.